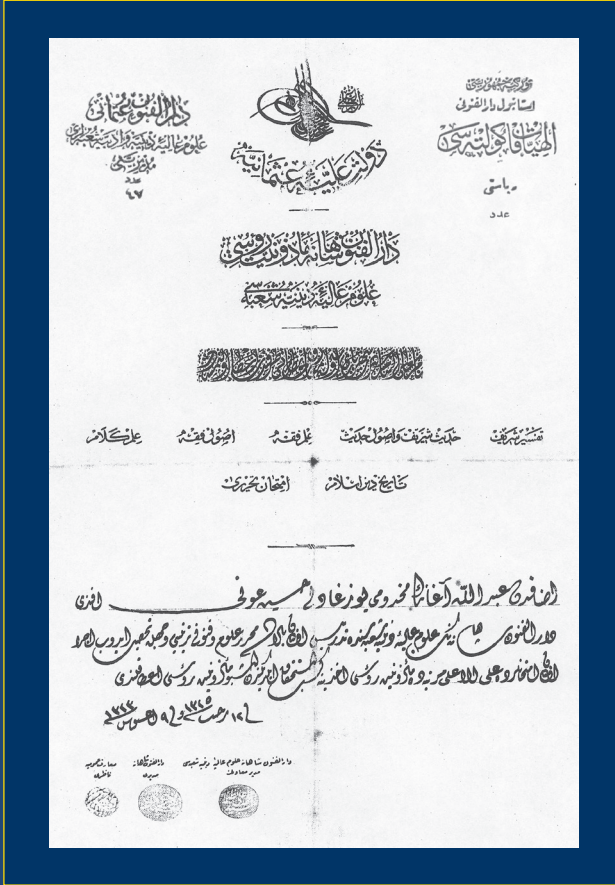


# ÜÇ DEVİR BİR FAKÜLTE TÜRKİYE’NİN İLK İLAHİYAT FAKÜLTESİNİN TARİHİ (1900-1933)

## THREE ERAS ONE FACULTY A HISTORY OF THE FIRST FACULTY OF THEOLOGY IN TURKEY (1900-1933)

Metin ÜNVER — Hüseyin SARIKAYA





---

**ÜÇ DEVİR BİR FAKÜLTE**  
**TÜRKİYE’NİN İLK İLAHİYAT FAKÜLTESİNİN TARİHİ**  
**(1900-1933)**

**THREE ERAS ONE FACULTY**  
**A HISTORY OF THE FIRST FACULTY OF THEOLOGY IN TURKEY**  
**(1900-1933)**

---

**Metin ÜNVER**

*Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Yakınçağ Tarihi Ana Bilim Dalı,  
İstanbul, Türkiye*

**Hüseyin SARIKAYA**

*Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü,  
İslam Tarihi Ana Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye*

Yayıncı  
İstanbul Üniversitesi Yayınevi,  
İstanbul Üniversitesi Merkez Kampüsü,  
34452 Beyazıt, Fatih / İstanbul - Türkiye



<https://iupress.istanbul.edu.tr>

ÜÇ DEVİR BİR FAKÜLTE  
Türkiye'nin İlk İlahiyat Fakültesinin Tarihi (1900-1933)

THREE ERAS ONE FACULTY  
A History of the First Faculty of Theology in Turkey (1900-1933)

Metin ÜNVER, Hüseyin SARIKAYA

ISBN: 978-605-07-0963-6  
E-ISBN: 978-605-07-0932-2

DOI: 10.26650/B/AA07.2022.008

İstanbul Üniversitesi Yayın No: 5305  
Edebiyat Fakültesi Yayın No: 3481

Online Yayın Tarihi Ekim, 2022

Bu çalışmaya atıfta bulunurken, referansa DOI numarasının dahil edilmesi önerilir.

Bu çalışma Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası (CC BY-NC 4.0) lisansı altında online olarak yayındadır.

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>



Kitabın telif hakkı bulunmaktadır. Online olarak yayınlanan Creative Commons versiyonu haricinde, yasal istisnalar ve geçerli lisans sözleşmelerinin koşulları dikkate alınmalıdır.

---

Baskı  
İlbey Matbaa Kağıt Reklam Org. Muc. San. Tic. Ltd. Şti.  
2. Matbaacılar Sitesi 3NB 3 Topkapı / Zeytinburnu, İstanbul - Türkiye  
[www.ilbeymatbaa.com.tr](http://www.ilbeymatbaa.com.tr)  
Sertifika No: 51632

İlk Baskı, 2022

# İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ .....	v
EXTENDED ABSTRACT .....	ix
KISALTMALAR LİSTESİ .....	xxv
TABLOLAR LİSTESİ .....	xxvi
GRAFİKLER LİSTESİ .....	xxviii

<b>GİRİŞ</b> .....	1
<b>DÂRÜLFÜNÛN İLAHİYAT FAKÜLTESİ TARİHİNİN ARŞİV KAYNAKLARI</b> .....	5

## BİRİNCİ BÖLÜM

### SULTAN II. ABDÜLHAMİD'İN İLAHİYATI DÂRÜLFÜNÛN-I ŞÂHÂNE ULÛM-I ÂLİYE-İ DİNİYYE ŞUBESİ (1900-1908)

A) Şube'nin Kurulması .....	16
B) Ders Programı ve Hoca (Muallim) Kadrosu .....	20
1) Ders Programı .....	20
2) Muallim (Hoca) Kadrosu .....	23
3) Hocalara Ödenen Maaşlar .....	36
C) Ulûm-ı Âliye-i Diniyye Şubesi'nin İlk Öğrencileri .....	37
1) 1900-1907 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları ve Yaşları .....	38
2) Öğrencilerin Kökenleri: Baba Meslekleri ve Coğrafi Dağılım .....	44
a) Aile Kökenleri .....	44
b) Öğrencilerin Coğrafi Kökenleri .....	56
3) Ulûm-ı Âliye-i Diniyye Öğrencilerinin Barınmaları .....	58
4) Mezunlar, Doktoralı Mezunlar ve Mezun Olamayanlar .....	60
a) Mezunların İstihdamı .....	69
b) Maruf Simalar .....	75
c) Huzur Derslerine Muhatap Olarak Katılmış Mezunlar .....	87

## İKİNCİ BÖLÜM

### İTTİHÂD VE TERAKKÎ'NİN İLAHİYATI DÂRÜLFÜNÛN-I OSMÂNÎ ULÛM-I ÂLİYE-İ DİNİYYE/ŞER'İYYE ŞUBESİ (1908-1914)

A) Şube'nin Adı ve Eğitim Sistemi .....	92
B) Ders Müfredatı .....	96
C) İdari ve Akademik Kadro .....	102
D) Şube'ye Ayrılan Bütçe Tahsisatları .....	111
E) Şube Öğrencilerinin Profili .....	113
1. 1908-14 Yılları Arasında Öğrenci Sayıları .....	113
a) Dinleyici Öğrenciler (Talebe-i Sâmî'în) .....	113

b) Asil Öğrenciler (Talebe-i Asliye) .....	114
2. Kayıt Tarihleri ve Şekilleri.....	118
4. Ücretli - Ücretsiz Okuyanlar.....	126
5. Öğrencilerin Yaş Ortalamaları .....	128
6. Öğrencilerin Babalarına Ait Meslekî Dağılım .....	132
7. Öğrencilerin İkamet Mahalleri.....	134
8. Mezun Olanlar - Olamayanlar .....	135
9. Maruf Simalar .....	138
F) Mezunların İstihdamı .....	149
G) Şube'nin Kapatılması.....	152

**ÜÇÜNCÜ BÖLÜM**  
**CUMHURİYET'İN İLAHİYATI**  
**İSTANBUL DÂRÜLFÜNÛNU İLAHİYAT FAKÜLTESİ**  
**(1924-1933)**

A) Fakülte'nin Yeniden Açılması ve Eğitim Yapısı .....	158
B) İlahiyat Fakültesi'nin Kurulmasının Yol Açtığı Tartışmalar .....	160
C) Ders Müfredatı .....	163
D) İdari ve Akademik Kadro.....	166
E) Fakülte'ye Ayrılan Bütçe Tahsisatları .....	171
F) Fakülte Öğrencilerinin Profili .....	172
1. Öğrenci Sayıları .....	172
2. Kayıt Tarihleri ve Şekilleri.....	174
3. Öğrencilerin Coğrafi Dağılımı .....	178
4. Ücretli - Ücretsiz Okuyanlar .....	182
5. Öğrencilerin Yaş Ortalamaları .....	184
6. Öğrencilerin Babalarına Ait Meslekî Dağılım .....	186
7. Öğrencilerin İkamet Mahalleri.....	188
8. Mezun Olanlar - Olamayanlar .....	189
9. Maruf Simalar .....	195
G) Mezunların İstihdamı Sorunu .....	200
H) Fakülte'nin Kapatılması.....	203
<b>SONUÇ</b> .....	207
<b>EK'LER</b> .....	219
EK-1: 1900-1908 Arası Ders Yılları Ait Müfredat Cetveli.....	219
EK-2: 1908-1914 Arası Ders Yıllarına Ait Müfredat Cetvelleri.....	220
EK-3: 1924-1933 Arası Ders Yıllarına Ait Müfredat Cetvelleri.....	221
EK-4: Mezun Olan Öğrenciler (1900-1933).....	224
EK-5: Öğrencilerin İkamet Ettiği Medreseler (1900-1933).....	235
<b>DİZİN</b> .....	239

## ÖNSÖZ

Elinizdeki bu çalışma, kaynaklarının tespitinden, veri dökümlerinin hazırlanması, bunların işlenmesi, planlanması, yazıya dökülmesi ve nihayet iki kapak arasına alınmasına kadar yaklaşık beş yıllık bir emeğin ürünüdür. Çalışmaya konu olan Dârülfünûn İlahiyat Fakültesi'nin akademik kadrosuna ve bunlarla ilintili çeşitli meselelere dair bugüne kadar bazı kıymetli araştırmalar hazırlanmışsa da, Fakülte'nin kuruluşundan kapanışına kadar gerek devlet gerekse hususî arşivindeki kayıtları esas alan kapsamlı bir eser ortaya konulamamıştır. Haliyle Fakülte'nin üniversite içindeki konumu ve medrese geleneğiyle bağlantıları, öğrencilerinin kimlikleri, idarî-ilmî oluşumu, maddî kaynaklarının niteliği, öğretim programı, etrafında yaşanan tartışmalar ve gelişmeler gibi pek çok mesele ilim âlemi için büyük oranda bilinmezliğini korumuştur. Mezkûr saiklerle yola çıkan bu çalışma, 1900-14 ve 1924-33 yılları arasında Dârülfünûn bünyesinde yüksek düzeyde eğitim-öğretim veren, hem Osmanlı hem de Cumhuriyet tarihinin ilk yüksek dereceli İslâmî eğitim kurumu olan Ulûm-ı Âliye-i Dîniyye/Şeriyye Şubesi ve nihayet İlahiyat Fakültesi isimleriyle anılan bir müesseseyi konu edinmektedir.

Çalışmanın *Sultan II. Abdülhamid'in İlahiyatı* ana başlığını taşıyan ilk bölümü, 1900-08 yılları arasında Şube'nin kuruluşu, müfredatı, akademik kadrosunun detayları ve üniversite nizâmnamesi çerçevesindeki yapılanmasıyla başlamaktadır. Ardından Şube'ye kayıtlı öğrencilerle alakalı ayrıntılara girişmekte ve öğrencilerin sayısı, kayıt tarihleri, ikamet mahalleri, doğum yerleri, yaş ortamları, babalarına ait meslekler, mezunlar ve mezuniyet alamayanların durumlarına değinmektedir. Şube'de eğitim almış maruf simalardan da bir örnek demeti sunmaktadır.

*İttihâd ve Terakkî'nin İlahiyatı* başlıklı ikinci bölüm, öncelikle II. Meşrutiyet'le birlikte değişim sürecine giren Şube'nin ismi ve tedris sistemine değinmektedir. Ardından 1908-14 yılları arasındaki dönemde ders programı, Şube'nin devlet bütçesinden aldığı kaynakların tahlili, idarî-akademik kadrosuna dair konulara yoğunlaşmaktadır. Akabinde ilk bölümdeki sisteme benzer bir usûl üzere öğrencilerin künye ve kimlik bilgilerinin ayrıntılarını ele almaktadır. Şube'deki dinleyici (talebe-i sâmi'în) ve asil (talebe-i asliyye) öğrencilerin sayıları, dinleyici öğrencilerin dikey geçişleri, kayıt alınan tarihler ve öğrenci kabullerindeki mezun olunan mekteplerin/medreselerin dağılımı, öğrencilerin kayıt için geldikleri coğrafi bölgeler, babalarının iştigal ettikleri meslekler, eğitim süresince ikamet ettikleri medrese ve diğer mahaller, mezuniyete hak kazananlar ile mezun olamayanlar, mezuniyete engel olan hususların analizi ve 1908-14 ders yılları arasında Şube'de okumuş bazı meşhur çehrelerin

hayat hikâyeleri etraflıca ele alınmaktadır. Bu bölüm Dârü'l-Hilâfeti'l-Aliyye Medresesi'nin açılması ve Şeriyye Şubesi'nin 1914'te kapatılmasına dair konuyla sona ermektedir.

Çalışmanın son bölümü 1924-33 yılları arasında eğitim veren *Cumhuriyet'in İlahiyatı* konusuna ayrılmıştır. Fakülte'nin *İlahiyat* ismiyle resmen kurulması, bu yeni oluşumun toplumsal düzeyde ve ilim mahfillerinde uyandırdığı akisleri, müfredatının değişen aşamaları, yeniden şekillenen idari ve akademik kadrosu, maddî kaynakları ve öğrenci profilinin detayları bu bölümün konuları arasında yer almaktadır. Bu dönemde mezunların nerelerde ve ne şekilde istihdam edilecekleri meselesi ile Fakülte'nin kapanmasına giden süreç bu kısımda ele alınan diğer bahislerdir. Kitabın EK'ler kısmı bölümler arasına dağıtılmış olan çeşitli hususlara ait tablolardan oluşmaktadır. Mezunların isimleri, müfredat cetvelleri ve öğrencilerin mukim olduğu medrese listeleri bu minvalde araştırmanın kaynaklarına dayalı olarak hazırlanmıştır. Ayrıca dikkat çekici diğer belge ve resim örneklerine de çalışma içerisinde yer verilmiştir.

Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk dinî ilimler fakültesi olan Dârülfünûn İlahiyat Fakültesi'nin tarihi, öğrenci/akademisyen profili, medrese geleneği ile münasebeti, günümüze kadar etkileri devam edegelen ilmî mirastaki yerine dair verileri sunmaya gayret ettiğimiz bu araştırma, 19. yüzyılın başlarındaki eğitim kurumları-devlet-toplum üçgenindeki münasebeti farklı açılardan değerlendirebilecek çalışmalara yol gösterebilir veya akademiye bir nebze de olsa katkıda bulunabilirse amacına ulaşmış sayılacaktır.

Uzun bir süre sonucunda ortaya çıkan bu çalışma birçok değerli ismin katkı, teşvik ve destekleriyle vücut bulabilmiştir. Bu bakımdan kıymetli desteklerini bizden esirgemeyen İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nin önceki Dekanı Prof. Dr. Mürteza BEDİR ve şimdiki Dekanı Prof. Dr. Ramazan MUSLU'ya, Fakülte Arşivi'nin kullanılması konusunda göstermiş olduğu kolaylık dolayısıyla Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hayati DEVELİ'ye müteşekkirimiz. Çalışmalarımız sırasında çeşitli yardımlarını gördüğümüz değerli hocamız Dr. Öğr. Üyesi Fatih TIĞLI'ya çok teşekkür ederiz. Araştırma ve yazım süreçlerimizde ikinci evimiz gibi uğrak bir mekân haline getirdiğimiz Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı'na bağlı İstanbul'daki Osmanlı Arşivi'nin ve İSAM Kütüphanesi'nin değerli personeline ve yönetimine sağladıkları imkânlar için teşekkür borçluyuz. Kaynakların temininden, tashihlerin yapılması gibi birçok konuda her zamanki gayreti ve çalışkanlığı için Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı'nda doktora öğrencimiz Mert Cemal AYGİN'a teşekkür ediyoruz.

Kitabın Türkiye'de *uluslararası yayınevi* statüsüne sahip İstanbul Üniversitesi Yayınları'ndan basılmış olması, ortaya konulan bilimsel bilginin en geniş anlamıyla bilim



dünyasına kolaylıkla ulaşacağından emin olmamızı sağladığı gibi, incelenen konunun aidiyeti açısından da isabetli olduğu şüphe götürmez bir durumdur. Bu noktada Üniversitenin kurumsal tarihi bakımından kitabın önemini takdir ederek, basılması konusundaki teşviki, yakın ilgisi ve her türlü kolaylaştırıcı desteği için İstanbul Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Mahmut AK hocamıza minnettarız.

Yine bu kapsamda Rektör Yardımcıları Prof. Dr. Haluk ALKAN ve Prof. Dr. Levent ŞAHİN'e, İstanbul Üniversitesi Yayınevi'nden Dr. Öğr. Üyesi Ahmet KÖROĞLU'na ve yayınevini değerli personeline teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Kitabı kaleme alma yoğunluğu içinde, kendilerine yeterince zaman ayıramamızı anlayışla karşılayarak, her aşamada sabır ve tahammülün en güzel örneklerini ortaya koyan ailelerimize sonsuz muhabbet ve teşekkürlerimizi sunmayı önemli bir borç kabul ederiz. Göstermiş oldukları fedakârlık her türlü takdirin üstündedir.

Metin ÜNVER - Hüseyin SARIKAYA  
İstanbul 2022



services. The fourth and final group was composed of university members and those in their circles. This group evaluated the issue of the Faculty of Theology and Imam-Hatip schools in a more scholarly and academic framework. The thinkers of this group argued that the Faculty of Theology should be established as a school affiliated with *Dârülfünûn* rather than as a faculty in the first stage. They also argued that it should be added to *Dârülfünûn* once its scholarly characteristics had been fully developed under the administration of an intellectual. However, the views of this last group did not resonate with the society or the state.

The curriculum of the Faculty of Theology as reorganized in 1924 did not present a consistent feature until 1933 when it was closed. This is attributable to the fact that efforts to develop a curriculum adequate for its own internal dynamics were sometimes based on trial-and-error methods and sometimes on practical ones. Although the intensity of courses was in the Philosophy and Sociology group in the first years, the intensity of the courses in the field of Islamic Sciences increased over time. In other words, the percentage of the courses in the fields of Philosophy and Islamic Sciences in the curriculum were inversely proportional. Although the number of courses in the field of Islamic History and Arts did not change much during the learning processes, it remained behind other courses. In the Faculty's first year, Tafsir and History of Tafsir, Hadith and History of Hadith, and History of Fiqh were compulsory courses, while History of Islamic Religion, History of Turkish Religion, History of Sufism, History of *Kalam*, *İctimâ'îyyât* (sociology), *Rûhiyyât* (psychology), *Rûhî İctimâ'îyyât* (Social psychology), History of Islamic Philosophy, *Mâ-ba'dü'r-tabîât* (Metaphysics), History of Philosophy, Knowledge of Morality, and History of Religions were elective courses. Furthermore, the language courses were introduced in affiliation with the Faculty of Theology that served as preparation classes for Persian, Arabic, French, English, and German. Arabic was compulsory, whereas the other courses were electives. However, students were obliged to take at least one of these optional language courses. The number of compulsory courses was reduced to two for the 1925-1926 academic year, and the History of Fiqh course was no longer compulsory. A new practice was adopted in the faculties of Literature and Theology at *Dârülfünûn* for the 1927-1928 academic year, with the curriculum being focused on specialization. For new students, the courses were divided into two cycles. The aim of the first-cycle courses was to equip students with a general understanding of theological studies. These classes would continue for two years and cover their field of specialization. Students were obliged to attend these courses for two semesters. The second-cycle courses consisted of the specialized portions from the first semester courses as well as various other courses. After finishing the first semester courses, a student would

take the language exams as well as the first semester course exams. Upon passing to the second cycle (specialization), the student would choose two courses from the first cycle and two courses from the second cycle, then continue these courses for a total of four more semesters. Course exams were to be held in June and October. However, in the 1931-1932 and 1932-1933 academic years, the curriculum of the faculty was reverted, and the practice of first and second cycles was discontinued.

During the Republican period, the Faculty of Theology had a rich academic staff. Cevdet Efendi, Mustafa Şevket, İzmirli İsmail Hakkı, Hüseyin Avni Seyyid Mehmed Ali Aynî, Şerefeddin Yaltkaya, and Yusuf Ziya Yörükân taught courses in Basic Islamic Sciences (e.g., Tafsir, Fiqh, Sufism, Hadith). Şemseddin Bey, Halil Nimetullah, Köprülüzade Mehmed Fuad and İsmayıl Hakkı Baltacıoğlu taught courses in Islamic History and Arts (e.g., History of Islam, *Bediiyyat* [science of aesthetics]). The Philosophy Department of the Faculty of Literature provided the majority of the instructors for philosophy- and sociology-oriented courses. These courses were instructed by Necmeddin Sadık Sadak, Şekib Bey, Babanzade Ahmed Naim, Mehmed Emin, Mehmed İzzet Bey, Georges Dumézil, Max Bonnafous, and Nimet Bey. The Arabic instructor at the faculty was Kılıslı Rif'at Bilge, the Persian instructors were Nureddin Bey and Abdülbaki Mehmed Baykara, the French instructors were Mahmud Kemaleddin and Nureddin Bey, the German instructor was Cemal Köprülü, and the English instructor was Hakkı Bey.

In the 1924-1925 academic year, the number of first-year enrollees in the Faculty was 326. In the 1925-1926 school year, the number of newly enrolled students decreased to six and to two in the 1926-1927 school year. Only one person enrolled for each of the academic years of 1927-1928 and 1929-1930. As previously stated, madrasah students were also admitted to the faculty. The main reason for this was to protect students who were currently studying in madrasahs from being victimized as a result of their madrasahs closing down. Indeed, of those who enrolled in the Faculty of Theology, 288 being graduates from the Dar al-Khilafa Madrasa (86%) and 17 being graduates or senior students from Madrasat al-Qudat and Madrasat al-Irshad (5%) support this objective. In addition to the madrasah graduates, 17 other students were enrolled in the Faculty, which makes up 5% of the total student population. Two were graduates from al-Azhar Mosque in Egypt, and the others were graduates from the Faculty of Medicine, Pharmacy School, Naval School, *Mekteb-i Sultânî* in Sivas, or the Mecidiye School. Five were from the 12<sup>th</sup> grade of the Turkish Department of Galatasaray High School, four from the *Ulûm-ı Şer'îyye Şubesi* of *Dârülfünûn*, which had closed in 1914, and one from the second grade of the Faculty of Literature. The admissions to the faculty

noteworthy had come from several faculties in *Dârülfünûn*, Sultânî School, and various other schools. The personal record registers have no information available regarding the educational background of 14 students who had applied for enrollment at the Faculty. Nuriye Hanım from Konya was the Faculty's first and only female student.

From 1924-1933, the Faculty of Theology had 310 students, 92.2% of whom were citizens of the Republic of Türkiye. 302 of these students had enrolled in the 1924-1925 academic year, while the remaining eight enrolled in later years. Four of the six students who enrolled in the 1925-1926 academic year were born in Konya, while one was born in Istanbul and one in Elazığ. 22 students were from abroad in the 1924-1925 academic year, one in the 1926-1927 school year, and one in the 1929-1930 academic year (7.1%). The nationalities of two students were not indicated in the records. The number of students who were citizens of the Republic of Türkiye but who had been born abroad and became Turkish citizens as refugees is remarkable: 45 students had come from different places such as Albania, Bosnia and Herzegovina, Romania, Greece, Bulgaria, Arabia, Russia, and Egypt and then settled in Türkiye. These students most likely migrated during or after conflicts in their regions, or had come as a result of population exchange agreements. The majority of refugee students were from the Balkan region, at a rate of 66.6% (30 people).

While 56 (17%) of the Faculty of Theology's students were eligible to graduate, 270 (83%) were ineligible. Some students could not graduate for a variety of reasons such as death, being appointed as civil officers, transferring to another *Darülfünun* faculty, or being absent for more than two years.

Fifteen (4.4%) students paid their own university fees. However, 282 (83.9%) students were exempted from these fees because they could not afford to pay for their education, which indicates the degree to which students were financially unable. When examining the students' age ranges, many students (45%) were seen to be between the ages of 21-25, followed by those 31 or older (20%), those between 17-20 (19%), and those between 20-25 (16%).

According to the records, many students' fathers (32%) worked in religious services, followed by the fields of education and training (23%), agriculture and animal husbandry (13%), handicrafts (11%), and craftsmanship (7%). The remaining 7% are from the various occupational areas such as tourism, military, law, and bureaucracy. In some aspects, the distribution of the fathers' occupations explains why the children had been attracted to the religious sciences.

Information regarding students' residences in the early years of the Republic was also a subject that was reflected in the records occasionally. Residential information was available for 157 students, with 109 living in the old madrasah rooms, six living in the Bayezid or Damad Ibrahim Paşa madrasahs, which had been transformed into student dorms at the time. Meanwhile, 32 students rented a house or lived in their own homes, three were housed in lodge rooms, and five stayed in mosque rooms. One student stayed at a hotel, while another one stayed in the Galatasaray High School dormitories.

Once again, some of the leading figures of the time were among the students who had enrolled or graduated from this faculty, such as Ahmed Mekkî Üçışık, İsmail Hakkı, Abdürrahim Rahmi Zapsu, Mehmed Fatih Göktaş, Mehmed Vehbi Özuner, Sabih Malik (son of Şeyhulislam Çelebizade Hüseyin Hüsnü Efendi), Tahir Münib (son of Sheikhulislam Mustafa Hayri Efendi), and Ahmet Tahir Elliiki (a scholar and teacher from Konya).

The Faculty of Theology was formed by the conditions and atmosphere of three political periods, starting with the reign of Abdülhamid II (1900) until its closing in 1933, and finally entered a long period of inactivity. In many aspects, the 23 years during this period when the Faculty of Theology was active was a period that genuinely integrated the history of the late Ottoman Empire with the newly found Türkiye, forming an unavoidable destiny. The Faculty of Theology has an important place in the history of education in the Republic of Türkiye with its strong academic staff during the process of transitioning from *Şube* (branch) to a faculty, being an example to other religious education institutions in the following periods by developing an accumulation of the madrasah tradition, having a cosmopolitan student structure coming from various regions and cities, and being the first Faculty of Theology of the Ottoman Empire and the Republic of Türkiye in the modern sense.

